

Innst. S. nr. 83.

(1998-99)

Innstilling fra justiskomiteen om billighetserstatninger av statskassen.

St.prp. nr. 31 (1998-99).

Til Stortinget.

Billighetserstatningsutvalgets arbeid

Etter fremleggelsen av St.prp. nr. 86 (1997-98) har Billighetserstatningsutvalget behandlet 200 saker. Det er innvilget billighetserstatning i 72 saker med til sammen kr 6 110 000. Erstatningsutbetalingene i de enkelte sakene ligger mellom kr 30 000 og kr 150 000.

Utskrift av Billighetserstatningsutvalgets vedtak og dokumentene i samtlige klagesaker følger vedlagt proposisjonen som uttrykt vedlegg.

Klagesaker

Sak nr. 1

NN, født 1937, har søkt om billighetserstatning som følge av skader han pådro seg i forbindelse med strålebehandling og biopsi. Han mener han burde ha fått bedre informasjon om risikoen for tap av kjønnsdrift og potens ved biopsi av testikkelen.

Statens helsetilsyn kom til at behandlingen han fikk var vellykket og fulgte vanlige prinsipper etter datidens viten, og at indikasjonene for behandlingen nøye ble vurdert. Justisdepartementet og Billighetserstatningsutvalget sluttet seg til Helsetilsynets vurdering, og billighetserstatning ble ikke tilkjent.

I klagen anføres det at impotensen skyldes biopsien selv om Helsetilsynet benekter det.

Statens helsetilsyn viser til at klagen ikke inneholder nye medisinske opplysninger av betydning for saken og opprettholder sin tidligere tilråding.

Komiteen tilrår at klagen blir avslått.

Sak nr. 2

NN, født 1938, har søkt om billighetserstatning fordi det ikke ble foretatt nødvendig oppfølging etter en maveoperasjon i 1963. Han har lidd av blod- og jernmangel siden operasjonen. I forbindelse med en annen maveoperasjon i 1995 ble tilstanden oppdaget og behandlet.

Statens helsetilsyn antok at det nok burde ha blitt gitt bedre informasjon og oppfølging. Tilsynet fant det imidlertid sannsynlig at anemien hadde forverret seg gradvis over mange år, og at hans symptomer tilsa at han burde kontaktet lege tidligere. Justisdepartementet og Billighetserstatningsutvalget sluttet seg til Helsetilsynets vurdering, og billighetserstatning ble ikke tilkjent.

I klagen anføres det at uttalelsen om at søkeren burde ha oppsøkt lege tidligere er urettferdig, da hans personlighet tilsier at terskelen for å benytte helsevesenet er høy.

Helsetilsynet opprettholder sin tidligere tilråding.

Komiteen tilrår at klagen blir avslått.

Sak nr. 3

NN, født 1917, har søkt om billighetserstatning på grunn av feilbehandling av en kneskade. Hun hevder at kneet ble for sent behandlet og at behandlingen var feil, slik at kneet nå står i en stilling hvor tærne peker innover.

Statens helsetilsyn uttalte at det i 1970 var vanlig å behandle søkers skade slik det ble gjort i dette tilfelle. Resultatet ble imidlertid ofte ikke tilfredsstillende, og slike skader opereres vanligvis i dag. Helsetilsynet finner imidlertid ikke kritikkverdige forhold ved behandlingen. Kneet kan dessuten ikke komme i en slik feilstilling som søker beskriver gjennom denne behandlingen. Helsetilsynet anbefalte ikke billighetserstatning. Justisdepartementet og Billighetserstatningsutvalget sluttet seg til Helsetilsynets vurdering, og billighetserstatning ble ikke tilkjent.

I klagen anføres det bl.a. at søker etter 5 operasjoner og nesten 30 år fortsatt har en invalidiserende skade som gjør at hun ikke kan bevege seg utenfor hjemmet.

Helsetilsynet opprettholder sin tilråding.

Komiteen tilrår at klagen blir avslått.

Sak nr. 4

NN, født 1930, har søkt om billighetserstatning på grunn av uforsvarlig behandling av et overarmsbrudd. Et halv års tid etter en bruddskade ble han henvist til en spesialist som konstaterte pseudartrose (falsk ledd) og foretok operasjon. Søker mener at det burde vært reagert med røntgen og operasjon på et langt tidligere tidspunkt.

Statens helsetilsyn uttalte at søkers bruddskade utviklet seg til en pseudartrose til tross for behandling etter vanlige behandlingsmetoder. Helsetilsynet bemerket at det ikke kan se noen kritikkverdige forhold i behandlingsopplegget, og billighetserstatning ble ikke anbefalt. Justisdepartementet og Billighetserstatningsutvalget sluttet seg til denne vurderingen og billighetserstatning ble ikke tilkjent.

Søker har klaget. Han mener at utfallet av behandlingen ikke er akseptabelt, og ikke innenfor rammen av hva som er påregnelige komplikasjoner.

Statens helsetilsyn viser til at klagen ikke inneholder nye medisinske opplysninger og opprettholder sin tidligere tilråding.

Komiteen tilrår at klagen blir avslått.

Sak nr. 5

NN, født 1974, har søkt om billighetserstatning fordi han mener å være påført helseskader på grunn av at det ble benyttet amalgam som fyllingsmateriale ved tannbehandling.

Statens helsetilsyn viste til at det til tross for en rekke konsultasjoner ikke er påvist noen årsakssammenheng mellom amalgamfyllingene og hans symptomer. For øvrig fremgår det ikke at han har de karakteristiske symptomer på kvikksølvintoleranse. Helsetilsynet anbefalte ikke billighetserstatning. Justisdepartementet og Billighetserstatningsutvalget sluttet seg til Helsetilsynets vurderinger, og billighetserstatning ble ikke tilkjent.

I klagen anføres at søkers plager ikke har vært knyttet til noen annen lidelse, slik at det ikke kan utelukkes at plagene skyldes amalgamfyllingene.

Statens helsetilsyn viser til at klagen ikke inneholder nye medisinske opplysninger og opprettholder sin tidligere tilråding.

Komiteen tilrår at klagen blir avslått.

Sak nr. 6

NN, født 1914, har søkt om billighetserstatning på grunn av smerter etter operasjon og strålebehandling for brystkreft, samt utvikling av hudkreft flere steder på kroppen.

Statens helsetilsyn fant ikke grunnlag for å hevde at søkers plager er relatert til strålebivirkninger, og anbefalte ikke billighetserstatning. Justisdepartementet og Billighetserstatningsutvalget sluttet seg til Helsetilsynets vurdering, og billighetserstatning ble ikke tilkjent.

Søker klager over vedtaket. Klagen er delvis begrun-

net i at hun er uenig i Helsetilsynets saksfremstilling og delvis i at hun er uenig i selve avgjørelsen. I en legeerklæring vedlagt klagen, bemerkes det at Helsetilsynets uttalelse om at hennes plager har sammenheng med leddgikt, er feil.

Statens helsetilsyn gir henne medhold i at uttalelsen om årsaken til hennes smerter burde vært utformet mer nyansert. Helsetilsynet mente i sin første uttalelse å gi uttrykk for at hennes smertetilstand med svært liten sannsynlighet har sammenheng med operasjon og strålebehandling for brystkreft. Klagen inneholder ikke nye momenter som kan forandre dette standpunktet. Helsetilsynet opprettholder sin tidligere tilråding.

Komiteen tilrår at klagen blir avslått.

Sak nr. 7

NN, født 1939, har søkt om billighetserstatning på grunn av forsinket diagnostisering av hjertesykdom. Søker har vært innlagt mange ganger siden 1975. Smertene ble oppfattet som psykisk betinget, og hun ble derfor behandlet med beroligende midler. I 1991 fant Rikshospitalet at hun hadde en hjertesykdom og trengte kirurgi.

Statens helsetilsyn uttalte at hun har hatt et langt og komplisert sykdomsbilde. Man har valgt å anta at tilstanden har hatt en dominerende mental bakgrunn. Først i 1991 fikk man undersøkelsesresultater som var klare nok til at det ledet til spesialundersøkelser hvor tilstanden ble endelig konstatert. Fordi sykdomsbildet var så komplekst hadde Statens helsetilsyn ingen bemerkninger til de undersøkelser og den behandling som ble gitt og fant derfor ikke å kunne anbefale billighetserstatning. Justisdepartementet og Billighetserstatningsutvalget sluttet seg til denne vurderingen, og billighetserstatning ble ikke tilkjent.

Søker har klaget over vedtaket. I klagen vises det til at hun gjentatte ganger har gitt uttrykk overfor legene at det var en hjertefeil og at hun burde vært sendt til Rikshospitalet tidligere.

Statens helsetilsyn finner ikke at klagen inneholder nye medisinske opplysninger og opprettholder sin tidligere tilråding.

Komiteen tilrår at klagen blir avslått.

Sak nr. 8

NN, født 1947, har søkt om billighetserstatning fordi hun er misfornøyd med resultat etter tannimplantatbehandling. Hun mener også at utgiftene ved behandlingen oversteg det avtalte beløp.

Statens helsetilsyn viste til at hun hadde fått et overslag over behandlingens økonomiske omfang samt grundig informasjon før behandlingen startet. Hun har videre fått adekvat behandlingsresultat etter protese-korreksjoner. Helsetilsynet fant således ikke grunnlag for å tilkjenne billighetserstatning. Justisdepartementet sluttet seg til denne vurderingen, og bemerket at i den grad hun mener å ha et erstatningskrav som følge av

implantatbehandlingen, er det naturlig at dette fremmes overfor tannlegen eller dennes forsikringssselskap. Billighetserstatningsutvalget sluttet seg til dette, og billighetserstatning ble ikke tilkjent.

Søker klager over vedtaket.

Statens helsetilsyn viser til at klagen ikke inneholder nye medisinske opplysninger, og opprettholder sin tidligere tilråding. Det er for øvrig opplyst at hun har inngått et forlik med behandlende tannlege der hun mottok kr 10 000.

Komiteen tilrår at klagen blir avslått.

Sak nr. 9

NN, født 1937, har søkt om billighetserstatning på grunn av feildiagnostisering og feilbehandling i forbindelse med en mangeartet sykdomshistorie. Han burde vært operert tidligere for betennelse i mandlene, og allergien hans burde ha vært oppdaget tidligere. Videre ble det hevdet at han for sent ble operert for skadd menisk. Han hevdet dessuten at hans ryggproblemer ble feilaktig ansett å være psykisk betinget.

Statens helsetilsyn viste til at behandlingen søker hadde fått, fulgte vanlige anerkjente prinsipper, og anbefalte ikke erstatning. Justisdepartementet og Billighetserstatningsutvalget sluttet seg til denne vurderingen og billighetserstatning ble ikke tilkjent.

Vedtaket er påklaget.

Helsetilsynet viser til at det ikke fremlegges nye medisinske opplysninger av betydning, og opprettholder sin tidligere tilråding.

Komiteen tilrår at klagen blir avslått.

Sak nr. 10

NN, født 1922, har søkt om billighetserstatning med grunnlag i lammelser i hode-, hals- og skulderregionen etter en operasjon av en lymfekjertelsvulst i 1950.

Statens helsetilsyn uttalte at flere nervegrener ble overskåret i forbindelse med operasjonen. Dette er en kjent komplikasjon som skyldes mangelfull anatomisk orientering, og som ble funnet meget kritikkverdig. Helsetilsynet anbefalte billighetserstatning med kr 40 000. Justisdepartementet sluttet seg til dette. Billighetserstatningsutvalget tilkjente en erstatning på kr 50 000. Etter klage anbefalte Statens helsetilsyn en erstatning på kr 70 000. Justisdepartementet sluttet seg til dette og Billighetserstatningsutvalget økte det opprinnelige erstatningsbeløpet til kr 70 000.

I klagen utdypes problemene søker har. Hun ønsker erstatning som kan dekke en øreoperasjon hos en kjent spesialist i Sveits.

Helsetilsynet viser til at klagen ikke inneholder nye medisinske opplysninger av betydning for saken, og opprettholder sin tidligere tilråding.

Komiteen tilrår at klagen blir avslått.

Sak nr. 11

NN, født 1958, har søkt om billighetserstatning på grunn av mangelfull behandling ved X sykehus, psykiatrisk avdeling, og barnevernets angivelig manglende grunnlag for å ta barna fra henne.

Statens helsetilsyn viste til at hennes tilstand under sykehusoppholdet ble oppfattet som en schizofreni der fødselen var en utløsende årsak. Hun klarte ikke å forholde seg til barnet, og var ikke lydhør overfor barnets behov. Helsetilsynet anbefalte ikke billighetserstatning.

Barne- og familiedepartementet viste til at spørsmålet om omsorgsovertakelse og fratakelse av foreldreansvaret har vært rettslig prøvet, og at det i den forbindelse er blitt meget grundig behandlet. Departementet la til grunn at barnevernets vedtak om fratakelse av foreldreansvaret med senere adopsjon av søkers barn, var riktig og til det beste for barnet. Departementet fant således ikke grunnlag for å anbefale billighetserstatning.

Justisdepartementet og Billighetserstatningsutvalget sluttet seg til de forberedende instansers vurderinger, og billighetserstatning ble ikke tilkjent.

Søker klager over vedtaket.

Statens helsetilsyn og Barne- og familiedepartementet viser til at klagen ikke inneholder nye opplysninger og opprettholder sine tidligere tilråding.

Komiteen tilrår at klagen blir avslått.

Sak nr. 12

NN, født 1940, har søkt om billighetserstatning med påstand om store lidelser som følge av at hun fikk en dørpumpe i hodet ved et besøk på X postkontor i 1984. Søkeren lider av hode- og nakkesmerter, nedsatt hørsel, sterk øresus samt psykiske lidelser. I 1991 ble det reist erstatningssak mot staten, men saken ble ansett som foreldet. Ansvarsgrunnlag og årsakssammenheng ble ikke drøftet.

Statens helsetilsyn viste til at det er uenighet om årsakssammenhengen mellom søkers lidelser og ulykken, og billighetserstatning ble ikke anbefalt. Posten Norge uttalte at de er av den oppfatning at det ikke foreligger årsakssammenheng mellom ulykken og søkers lidelser.

Justisdepartementet uttalte at etter fast praksis blir søknader som innebærer omfattende og kompliserte rettslige og bevismessige vurderinger avslått etter billighetserstatningsordningen. Ordningen fungerer ikke som et alternativ til ordinære erstatningskrav. Billighetserstatningsutvalget sluttet seg til de forberedende instansers vurderinger, og billighetserstatning ble ikke tilkjent.

I klagen anfører søkeren at Billighetserstatningsutvalget har lagt vekt på de sakkyndige som hevder at det ikke er sammenheng mellom ulykken og hennes lidelser. Hun viser til sine omfattende problemer, og anfører at de må skyldes ulykken.

Statens helsetilsyn og Posten Norge opprettholder sine tidligere standpunkter.

Komiteen tilrår at klagen blir avslått.

Sak nr. 13

NN, født 1928, har søkt om billighetserstatning på grunn av komplikasjoner etter behandlingen av medfødt nakkelidelse samt at søker er kommet uheldig ut ved utmåling av uføretrygd.

Statens helsetilsyn uttalte bl.a. at selv om operasjonen var begrenset, kan man i ettertid se at den sannsynligvis har hatt en uheldig virkning for utviklingen av søkers plager. I ettertid ser man at det er overveiende sannsynlig at søker hadde kommet bedre ut uten å bli operert. Statens helsetilsyn tilrødde billighetserstatning på kr 75 000. Rikstrygdeverket kunne ikke se at det hadde vært begått noen feil ved beregningen av uførepensjonen og fant ikke å kunne anbefale billighetserstatning.

Justisdepartementet og Billighetserstatningsutvalget sluttet seg til de forberedende instansers vurderinger, og billighetserstatning ble innvilget med kr 75 000.

Søker har anket da han på grunn av operasjonen ikke har vært i stand til å arbeide og derfor har mistet god lønn og verdifulle pensjonspoeng.

Statens helsetilsyn finner ikke at anken inneholder nye opplysninger og opprettholder sin tidligere tilråding.

Komiteen tilrår at klagen blir avslått.

Sak nr. 14

NN, født 1926, som er same, har søkt om billighetserstatning på grunn av mangelfull skolegang både før og under krigen og klage på medisinsk behandling.

Statens helsetilsyn uttalte at søkers lidelser må ses i relasjon til hans grunnlidelser og ikke som følge av den behandling søker har fått. Kirke-, utdannings- og forskningsdepartementet anførte at undervisningen som søker fikk var i samsvar med datidens allmenne intensjon med fornorskningspolitikken og de praktisk-pedagogiske konsekvenser som ble trukket av den. Justisdepartementet og Billighetserstatningsutvalget tiltrådte de forberedende instansers vurderinger, og billighetserstatning ble ikke tilkjent.

Søker har påklaget vedtaket fordi han ikke har fått den undervisning som han mener en stat er forpliktet til å gi.

Kirke-, utdannings- og forskningsdepartementet har vurdert saken på nytt, men finner ikke at det fremkommer nye opplysninger.

Komiteen tilrår at klagen blir avslått.

Sak nr. 15

NN, født 1925, som er same, har søkt om billighetserstatning på grunn av tapt skolegang og mangelfullt undervisningstilbud.

Kirke-, utdannings- og forskningsdepartementet uttalte at det undervisningstilbud søkeren fikk må vurderes ut fra datidens allmenne intensjon med fornorskningspolitikken og de praktisk-pedagogiske konsekvensene som ble trukket av den. At det ikke ble gitt folkeskoleopplæring på samisk, gir etter fast praksis i tidligere saker ikke grunnlag for billighetserstatning. Departementet anbefalte ikke billighetserstatning. Justisdepartementet og Billighetserstatningsutvalget sluttet seg til fagdepartementets vurdering, og billighetserstatning ble ikke tilkjent.

I klagen opprettholdes søkers tidligere anførsler.

Kirke-, utdannings- og forskningsdepartementet viser til at klagen ikke inneholder nye opplysninger, og opprettholder sin tidligere tilråding.

Komiteen tilrår at klagen blir avslått.

Sak nr. 16

NN, født 1940, har søkt om billighetserstatning på grunn av tapt skolegang som følge av krigen.

Kirke-, utdannings- og forskningsdepartementet uttalte at det var skoletilbud i Alta i de årene søker var i opplæringspliktig alder. En eventuell tapt skolegang kan således ikke skyldes mangel på skoletilbud. Departementet anbefalte på denne bakgrunn ikke billighetserstatning. Justisdepartementet og Billighetserstatningsutvalget sluttet seg til fagdepartementets vurdering, og billighetserstatning ble ikke tilkjent.

I klagen fremholdes det at søker i sin skolepliktige alder ikke bodde i Alta, men i Nusvåg i Loppa kommune. Videre anføres at hun kun snakket og forsto samisk, men at all undervisning foregikk på norsk.

Kirke-, utdannings- og forskningsdepartementet viser til at det var skoletilbud i Loppa i hele den perioden søker var i opplæringspliktig alder. Nusvåg skole opplyser at søker var elev der i 5 år. Når det gjelder søkers anførsel om at all undervisning foregikk på norsk, vises til at det opplæringstilbud hun fikk må vurderes ut fra datidens allmenne intensjoner. Departementet opprettholder sin tidligere tilråding.

Komiteen tilrår at klagen blir avslått.

Sak nr. 17

NN, født 1959, har søkt om billighetserstatning på grunnlag av manglende skolegang som har medført at han har falt tidligere ut av arbeidslivet enn han ellers ville ha gjort.

Kirke-, utdannings- og forskningsdepartementet viste til at søker manglet et år av grunnskoleopplæringen og har vært tilbudt mange læreopplegg. Departementet anbefalte ikke billighetserstatning. Justisdepartementet og Billighetserstatningsutvalget sluttet seg til denne vurderingen, og billighetserstatning ble ikke tilkjent.

Vedtaket er påklaget.

Kirke-, utdannings- og forskningsdepartementet finner ikke grunnlag for å endre sin tilråding.

Komiteen tilrår at klagen blir avslått.

Sak nr. 18

NN, født 1955, har søkt om billighetserstatning på grunn av feilplassering på spesialskole. Det anføres at hans dysleksi-problemer ble svært dårlig utredet, dessuten burde hans synsproblemer vært oppdaget tidligere.

Kirke-, utdannings- og forskningsdepartementet viser til tidligere psykologundersøkelser og pedagogiske observasjoner som alle, etter departementets oppfatning, gikk i retning av at spesialskole var det riktige undervisningstilbudet. Departementet fant ikke grunnlag for billighetserstatning. Justisdepartementet og Billighetserstatningsutvalget sluttet seg til fagdepartementets vurdering, og billighetserstatning ble ikke tilkjent.

I klagen anføres at søker aldri fikk hjelp for sin dysleksi.

Kirke-, utdannings- og forskningsdepartementet opprettholder sin tidligere tilråding.

Komiteen tilrår at klagen blir avslått.

Sak nr. 19

NN, født 1948, har søkt om billighetserstatning med påstand om uriktige og manglende tiltak av skolevesenet. Hun ble overført til hjelpeskole etter ett års skolegang, og har vanskeligheter med å lese, skrive og regne.

Kirke-, utdannings- og forskningsdepartementet fant det sannsynlig at søker, på bakgrunn av datidens undervisningstilbud, fikk det best tilpassede skoletilbud på en hjelpeskole. Departementet fant ikke grunnlag for å anbefale billighetserstatning. Justisdepartementet og Billighetserstatningsutvalget sluttet seg til fagdepartementets vurdering, og billighetserstatning ble ikke tilkjent.

I klagen hevder søker at avslaget har sin årsak i at hun ikke hadde advokat og at dokumenter er blitt borte.

Kirke-, utdannings- og forskningsdepartementet bemerker at dets tilråding bygget på at de ikke fant det sannsynliggjort at det var grunnlag for å reise kritikk mot skoleverket i saken. Departementet opprettholder sin tidligere tilråding.

Komiteen tilrår at klagen blir avslått.

Sak nr. 20

NN, født 1951, har søkt billighetserstatning med grunnlag i samfunnets dårlige behandling av tatere, og fordi søkeren under sin syv års skolegang var utsatt for mobbing.

Kirke-, utdannings- og forskningsdepartementet viste til at søkeren har hatt regelmessig skolegang gjennom hele den skolepliktige alder, og billighetserstatning ble ikke anbefalt. Justisdepartementet og Billighetserstatningsutvalget sluttet seg til fagdepartementets vurdering, og billighetserstatning ble ikke innvilget.

I klagen anfører søkeren at han ikke fikk faglig utbytte av sin skolegang, ettersom han ble mobbet og sjikanert av de andre elevene.

Kirke-, utdannings- og forskningsdepartementet finner ikke at klagen inneholder opplysninger som kan endre dets tidligere anbefaling, og viser til at mobbing ikke i seg selv gir grunnlag for billighetserstatning.

Komiteen tilrår at klagen blir avslått.

Sak nr. 21

NN, født 1929, har søkt om billighetserstatning for psykisk skade på grunn av statens forfølgelse av tatere.

Kirke-, utdannings- og forskningsdepartementet uttalte at søker ikke har hatt en skolegang som var tilnærmet det andre vanlige borgere av samfunnet hadde. Kirke-, utdannings- og forskningsdepartementet tilrådte at søker får en billighetserstatning på kr 60 000. Justisdepartementet sluttet seg til denne vurderingen når det gjaldt søkers skolegang. Når det gjaldt den psykiske skaden som følge av statens forfølgelse av omstreifere, uttalte Justisdepartementet at det har ikke tidligere vært tilkjent billighetserstatning på grunnlag av psykiske skader om de ikke har vært knyttet til konkrete overgrep.

Billighetserstatningsutvalget tiltrådte de forberedende instansers vurdering og presiserte at det bare var den manglende skolegangen som lå til grunn for erstatningen. Det ble tilkjent kr 60 000 i billighetserstatning.

Søker har påklaget vedtaket.

Kirke-, utdannings- og forskningsdepartementet uttaler at det ikke er fremkommet nye opplysninger vedrørende søkers grunnskoleopplæring.

Komiteen tilrår at klagen blir avslått.

Sak nr. 22

NN, født 1935, har søkt om billighetserstatning på grunn av mangelfull grunnskoleopplæring. Søkers familie var reisende, og søker skal av den grunn også ha blitt mobbet av elever.

Kirke-, utdannings- og forskningsdepartementet uttalte at søker hadde fått omlag 3 års skolegang. Departementet anbefalte å gi billighetserstatning med kr 60 000. Justisdepartementet og Billighetserstatningsutvalget sluttet seg til fagdepartementets vurdering, og billighetserstatning ble innvilget med kr 60 000.

I klagen anfører søker at hun i en årrekke har hatt nerveproblemer på grunn av det hun ble utsatt for under sin oppvekst.

Kirke-, utdannings- og forskningsdepartementet viser til at klagen ikke inneholder nye opplysninger, og opprettholder sin tidligere tilråding.

Komiteen tilrår at klagen blir avslått.

Sak nr. 23

NN, født 1932, har søkt billighetserstatning med påstand om mangelfull skolegang og vanskelig liv i

voksenalder. Søker er av taterslekt og har fått syv års folkeskole. Han ble mye mobbet, og hevder å ha fått lite ut av grunnskoleopplæringen. I 1965 ble søker og hans familie opptatt ved Svanviken arbeidskoloni, og han har mottatt uføretrygd siden 1975.

Statens helsetilsyn fant ikke at helsevesenet er å bebreide for søkers vanskelige livssituasjon og billighetserstatning ble ikke anbefalt. Kirke-, utdannings- og forskningsdepartementet viste til at søker hevder selv å ha hatt full skolegang. Det har ikke latt seg gjøre å frembringe dokumentasjon verken for hans grunnskoleopplæring eller for å få fastslått familiens bostedskommune. Departementet fant det således sannsynlig at han ikke har vært på skole og dermed har mangelfull grunnskoleopplæring. Kirke-, utdannings- og forskningsdepartementet anbefalte på denne bakgrunn kr 60 000 i billighetserstatning. Justisdepartementet og Billighetserstatningsutvalget sluttet seg til dette, og billighetserstatning ble innvilget med kr 60 000.

Det klages over beløpets størrelse.

Statens helsetilsyn opprettholder sin tidligere tilråding.

Kirke-, utdannings- og forskningsdepartementet har vurdert saken på nytt, men kan ikke se at det i klagen fremkommer momenter som tilsier en endret vurdering.

Komiteen tilrår at klagen blir avslått.

Sak nr. 24

NN, født 1929, har søkt om billighetserstatning på grunn av belastninger i barndommen. Søker, som er av omstreiferslekt, ble tatt under omsorg av Norsk misjon for hjemløse da moren døde da hun var 8 år gammel, og hun hevder at hun ble utsatt for mishandling og forømmelser.

Barne- og familiedepartementet viser til at omsorgsovertakelsen var begrunnet i farens ønske om hjelp. Det er ikke dokumentert at søker ble utsatt for mishandling på noen av barnehjemmene eller fosterhjemmet. Departementet fant ikke grunnlag for å anbefale billighetserstatning. Justisdepartementet og Billighetserstatningsutvalget sluttet seg til Barne- og familiedepartementets vurdering, og billighetserstatning ble ikke tilkjent.

Søker klager over vedtaket.

Barne- og familiedepartementet viser til at klagen ikke inneholder nye opplysninger, og opprettholder sin tidligere tilråding.

Komiteen tilrår at klagen blir avslått.

Sak nr. 25

NN, født 1926, har søkt billighetserstatning på grunn av mangelfull grunnskoleundervisning og vanskelige oppvekstforhold, herunder påstand om mishandling på barnehjem. Søker er av taterslekt, og var syv år gammel da faren døde. Moren var syk, og forsorgsvesenet

og Norsk misjon blant hjemløse plasserte ham på forskjellige barnehjem og i fosterhjem.

Kirke-, utdannings- og forskningsdepartementet viste til at søker har mangelfulle lese- og skrivekunnskaper, og ikke ble gitt den grunnskoleundervisning han hadde krav på. Departementet anbefalte billighetserstatning med kr 60 000. Barne- og familiedepartementet fant ikke dokumentasjon for søkers påstand om mishandling på barnehjem. Heller ikke fant det indikasjoner på at barnevernet skulle ha forsømt seg i saken og det anbefalte ikke billighetserstatning. Justisdepartementet og Billighetserstatningsutvalget sluttet seg til fagdepartementenes vurdering og billighetserstatning ble innvilget med kr 60 000.

Det klages over beløpets størrelse.

Barne- og familiedepartementet og Kirke-, utdannings- og forskningsdepartementet opprettholder sine tidligere tilrådinge.

Komiteen tilrår at klagen blir avslått.

Sak nr. 26

NN, født 1958, har søkt om billighetserstatning på grunnlag av mangelfull grunnskoleundervisning. Det hevdes at han til sammen fikk 3 1/2 års obligatorisk skolegang. Videre hevdes det at hans tilpasningsvaner skyldtes en medisinsk årsak.

Barne- og familiedepartementet konkluderte med at søker ikke kan anses å ha kommet spesielt uheldig ut etter barnevernets oppfølging av søker. Kirke-, utdannings- og forskningsdepartementet fant det uklart om søker hadde fullstendig skolegang fra 1. til 6. klasse. Departementet fant det rimelig å la tvilen komme søker til gode, og anbefalte kr 75 000 i billighetserstatning.

Justisdepartementet var av den oppfatning at selv om han skulle ha hatt stort fravær i sine første skoleår, fullførte søker sin obligatorisk grunnskole, og billighetserstatning ble ikke anbefalt innvilget. Billighetserstatningsutvalgets flertall sluttet seg til dette, og billighetserstatning ble ikke tilkjent.

Vedtaket er påklaget. Det anføres bl.a. at Justisdepartementet har lagt alt for stor vekt på at søker har gjennomført sin obligatoriske grunnskole.

Barne- og familiedepartementet opprettholder sin tidligere tilråding, og Kirke-, utdannings- og forskningsdepartementet fastholder sin tidligere tilråding på kr 75 000.

Komiteen tilrår at klagen blir avslått.

Sak nr. 27

NN, født 1969, har søkt om billighetserstatning på grunnlag av psykiske problemer hun fikk på grunn av mobbing på skolen og som hun mener hjelpeapparatet burde ha fanget opp.

Kirke-, utdannings- og forskningsdepartementet viste til at det i de tilgjengelige dokumenter ikke finnes opplysninger som tyder på at søker har vært utsatt for mobbing. Billighetserstatning ble ikke anbefalt. Etter

Barne- og familiedepartementets vurdering burde barnevernet ha grepet inn tidligere og vurdert omsorgsovertakelse. Departementet anbefalte billighetserstatning på kr 50 000. Statens helsetilsyn så ikke at hel-sevesenet kunne legges til last, og anbefalte ikke erstatning.

Justisdepartementet anbefalte billighetserstatning på kr 75 000. Billighetserstatningsutvalget sluttet seg til de forberedende instansers vurdering, og billighetserstatning med kr 75 000 ble tilkjent.

Det er klaget på vedtaket. Det anføres at hovedårsaken til hennes problemer er mobbing på skolen. Dessuten hevdes det at Billighetserstatningsutvalget innvilget billighetserstatning på feil grunnlag. Hun klandrer barnevernet for å ha grepet inn, ikke for manglende iverksetting av tiltak overfor familien.

Statens helsetilsyn, Kirke-, utdannings- og forskningsdepartementet og Barne- og familiedepartementet opprettholder sine tidligere tilrådinger.

Komiteen tilrår at klagen blir avslått.

Sak nr. 28

NN, født 1965, har søkt om billighetserstatning på grunn av mangelfull oppfølging i skolesituasjonen, fosterhjems plassering og utbetaling av barnepensjon til den biologiske moren og ikke fosterforeldrene, samt mangelfull oppfølging av sosialetaten.

Kirke-, utdannings- og forskningsdepartementet fant det kritikkverdige at søker til tross for sine lærevansker ikke ble fulgt opp i tilstrekkelig grad. Departementet anbefalte billighetserstatning med kr 100 000. Barne- og familiedepartementet kom til at søker ikke hadde kommet spesielt uheldig ut sammenlignet med andre i tilsvarende situasjon, og billighetserstatning ble ikke anbefalt.

Sosial- og helsedepartementet kunne ikke se at sosialtjenesten hadde gjort seg skyldig i noen forsømmelser, og billighetserstatning ble ikke anbefalt. Rikstrygdeverket kunne ikke se at det hadde foreligget noen forsømmelser fra trygdeetaten i forbindelse med behandling av barnepensjonsaken, og anbefalte ikke erstatning.

Justisdepartementet sluttet seg til faginstansenes vurderinger, og anbefalte billighetserstatning med kr 100 000 for skoledelen. Billighetserstatningsutvalget kom til at billighetserstatning med kr 80 000 var mer i samsvar med andre lignende skolesaker, og billighetserstatning med kr 80 000 ble tilkjent søker.

Vedtaket er påklaget.

Barne- og familiedepartementet og Kirke-, utdannings- og forskningsdepartementet opprettholder sin tidligere tilråding.

Komiteen tilrår at klagen blir avslått.

Sak nr. 29

NN, født 1949, har søkt om billighetserstatning på grunnlag av feilplassering i åndssvakeomsorgen som barn med dertil manglende skolegang.

Statens helsetilsyn kom til at søkeren var blitt feildiagnostisert som barn og derfor feilaktig plassert i åndssvakeomsorgen. Det ble anbefalt billighetserstatning uten at det ble spesifisert noe beløp. Barne- og familiedepartementet konkluderte under tvil med at det ikke var grunnlag for å tilkjenne billighetserstatning på grunn av kritikkverdige forhold fra barnevernet. Kirke-, utdannings- og forskningsdepartementet kom til at det var en forsømmelse at søkeren ikke ble meldt til prøving ved en spesialskole for evneveike etter at dette var tilrådd av en ekspert. På denne bakgrunn ble det anbefalt en billighetserstatning på kr 70 000.

Justisdepartementet sluttet seg til de forberedende instansers vurderinger. Basert på erstatningsnivået i tilsvarende saker anbefalte departementet erstatning med kr 100 000. Billighetserstatningsutvalget tilkjente billighetserstatning med kr 100 000.

I klagen anføres det at beløpet er satt for lavt og søker beskriver de dårlige forholdene på de institusjonene hun var plassert under oppveksten.

Statens helsetilsyn, Kirke-, utdannings- og forskningsdepartementet og Barne- og familiedepartementet uttaler at det ikke er kommet nye opplysninger og opprettholder sine tidligere tilrådinger.

Komiteen tilrår at klagen blir avslått.

Sak nr. 30

NN, født 1946, har søkt om billighetserstatning fordi hun mener at hun fra 1992 til 1994 har vært offer for alvorlig regelbrudd fra X sosialkontor. Søker mener at hun er nektet midler til livsopphold, og at det er begått brudd på informasjonsplikten samt at ytelsene har vært forsinket.

Sosial- og helsedepartementet kan ikke se at sosialtjenesten har gjort seg skyldig i noen forsømmelser i forhold til søker. Billighetserstatning ble ikke anbefalt. Justisdepartementet og Billighetserstatningsutvalget sluttet seg til Sosial- og helsedepartementets vurdering, og billighetserstatning ble ikke tilkjent.

Søker klager over vedtaket.

Sosial- og helsedepartementet viser til at klagen ikke inneholder nye opplysninger, og opprettholder sin tidligere tilråding.

Komiteen tilrår at klagen blir avslått.

Sak nr. 31

NN, født 1939, har søkt om billighetserstatning som følge av helseskader som hun mener seg påført som følge av løsemiddelpåvirkning i arbeidet og at hun ikke har fått dette godkjent som yrkessykdom i trygdeverket.

Rikstrygdeverket viste til at saken har vært grundig behandlet helt opp til Trygderetten uten at det ble fun-

net sannsynlig at søkerens problemer skyldtes den løsemiddelpåvirkning hun utvilsomt har vært utsatt for. Rikstrykdeverket konkluderte med at det ikke var grunnlag for billighetserstatning. Justisdepartementet bemerket at løsemiddelskade i seg selv ikke er grunnlag for billighetserstatning. Billighetserstatningsutvalget sluttet seg til de forberedende instansers vurdering, og billighetserstatning ble ikke tilkjent.

I klagen anfører søkeren at det er løsemiddelpåvirkningen som er årsaken til hennes problemer.

Rikstrykdeverket kan ikke se at klagen inneholder nye anførsler av betydning for saken, og opprettholder sin tidligere tilråding.

Komiteen tilrår at klagen blir avslått.

Sak nr. 32

NN, født 1944, har søkt om billighetserstatning på grunn av mangelfull medvirkning fra staten i innkreving av barnebidrag fra søkers biologiske far i Tyskland.

Rikstrykdeverket fant det tvilsomt om det var grunn til å bebreide norske myndigheter i saken. Farskapet ble endelig fastslått i 1953. Barnets far nektet enhver form for bidragsbetaling, og tyske myndighetene anla sak mot ham på vegne av barnet. Rikstrykdeverket fant grunn til å tro at det kan ha blitt utbetalt bidragsforskudd fra 1957. Billighetserstatning ble ikke anbefalt. Justisdepartementet og Billighetserstatningsutvalget sluttet seg til faginstansens vurdering, og billighetserstatning ble ikke tilkjent.

I klagen nekter søker å ha mottatt bidragsforskudd, slik som antydnet i Rikstrykdeverkets uttalelse. Videre påpekes at det offentlige viste sendretktighet i anledningen saken.

Rikstrykdeverket opprettholder sin tidligere tilråding.

Komiteen tilrår at klagen blir avslått.

Sak nr. 33

NN, født 1953, har søkt om billighetserstatning fordi rammevilkårene for nærradio og satellitradio flere ganger ble endret i hans disfavør i perioden 1987 til 1998.

Kulturdepartementet uttalte at når det gjaldt søkerens nærradiosendinger, var det mange av de nærradioer som hadde hatt konsesjon i prøvetiden som mistet sendetid da man gikk inn i den første permanente konsesjonsperioden. Departementet kunne ikke se at søkeren kom dårligere ut enn mange andre, og anbefalte ikke billighetserstatning. Justisdepartementet sluttet seg til Kulturdepartementets vurdering. Billighetserstatningsutvalget bemerket at det krav søkeren reiste egentlig hører hjemme i en sivil retts sak og billighetserstatning ble ikke tilkjent.

I klagen trekkes søknaden for såvidt gjelder tapet i forbindelse med søkerens nærradio. Når det gjelder satellitradioen vises det til at han ble skadelidende på grunn av mye "rot" innenfor nærradiobransjen og at uoversiktlige vedtak ble fattet. Han reiser også

spørsmålet om forbudet han ble rammet av strider mot Grunnlovens § 100.

Kulturdepartementet kan ikke se at klagen inneholder nye momenter av betydning for saken og påpeker at søker var klar over at konsesjonen var midlertidig. Departementet opprettholder sin tidligere tilråding.

Komiteen tilrår at klagen blir avslått.

Sak nr. 34

NN, født 1941, har søkt om billighetserstatning på grunn av tapt barndom, plassering i barnehjem, seksuelt misbruk, tapt skolegang og senskader i form av psykiske lidelser.

Barne- og familiedepartementet konkluderte med at det ikke var kritikkverdige av vergerådet å overta omsorgen for søker. Når det gjelder de seksuelle overgrepene han ble utsatt for mens han var under barnevernets omsorg, har Barne- og familiedepartementet funnet å anbefale billighetserstatning med kr 50 000. Kirke-, utdannings- og forskningsdepartementet uttalte at det synes åpenbart at søker har hatt en tung og vanskelig barndom og oppvekst, men fant ikke godtgjort at skolen har misligholdt sine formelle forpliktelser.

Justisdepartementet sluttet seg til disse vurderingene. For såvidt gjelder anførselen om seksuelt misbruk anbefalte departementet billighetserstatning med kr 70 000. Billighetserstatningsutvalget tiltrådte forberedende instansers vurderinger, mens billighetserstatningen ble satt til kr 90 000.

I klagen anføres at beløpet er for lavt sett i relasjon til de lidelser og problemer søker har og har hatt.

Barne- og familiedepartementet og Kirke-, utdannings- og forskningsdepartementet opprettholder sine tidligere tilrådinge.

Komiteen tilrår at klagen blir avslått.

Sak nr. 35

NN, født 1932, har søkt om billighetserstatning for lidelser han har fått som følge av at han i 1976 ble varetektsfengslet og tiltalt, men senere frifunnet for påstand om ildspåsettelse.

Justisdepartementet viste til at X forhørsrett fant skjellig grunn til å mistenke søker, og at vilkårene for varetektsfengsling var oppfylt. Ut fra sakens dokumenter syntes det ikke å foreligge grunnlag for å bebreide det offentliges opptreden i saken. I dagjeldende straffeprosesslov var det offentliges erstatningsansvar i anledning straffeforfølgning uttømmende regulert. Billighetserstatning ble på denne bakgrunn ikke anbefalt.

Billighetserstatningsutvalget sluttet seg til Justisdepartementets vurdering, og billighetserstatning ble ikke tilkjent.

I klagen anfører søkeren at hans advokat ikke fulgte opp saken i tilstrekkelig grad slik at erstatningskrav ble

fremmet, og han hevder å ha tatt skade av overføringen til psykiatrisk sykehus.

Justisdepartementet viser til at klagen ikke inneholder nye opplysninger av betydning for saken, og opprettholder sin tidligere tilråding. Statens helsetilsyn uttaler at søker har fått adekvat behandling og god oppfølging fra helsevesenets side og finner ikke grunnlag for å innvilge billighetserstatning.

Komiteen tilrår at klagen blir avslått.

Sak nr. 36

NN og MM har søkt billighetserstatning for å få dekket saksomkostninger etter erstatningskrav mot leger ved X sentralsykehus. Søkerens datter, født 1991, ble behandlet for falsk krupp på sykehuset i 1991. Hun ble brakt i søvn ved intravenøs tilførsel av legemiddelet Diprivan, men døde, og diagnosen Rhyes Syndrom ble stilt etter obduksjon. Ved X byrett ble tre leger dømt til å betale oppreisning. De ble siden frifunnet i lagmannsretten. Høyesteretts kjæremålsutvalg nektet anken fremmet for Høyesterett og søkerne ble ilagt saksomkostninger for alle instanser.

Justisdepartementet fant at en innvilgelse av billighetserstatning i realiteten ville innebære en overprøving av vedtak fattet etter lov om fri rettshjelp, og viste til at billighetserstatningsordningen ikke skal fungere som et alternativ til andre bistands- eller kompensasjonsordninger. Justisdepartementet anbefalte ikke erstatning. Billighetserstatningsutvalget sluttet seg til dette, og billighetserstatning ble ikke innvilget.

I klagen vises det til at et ekspertutvalg nedsatt av Statens helsetilsyn fant en mulig sammenheng mellom bruken av Diprivan og barnets død. Sakens art ga også grunnlag for å tro at domstolene ville la hver av partene bære egne omkostninger. Det vises til at billighetserstatning nettopp innvilges der andre instanser tidligere har avslått et erstatningskrav, jf. sak 290/97 fra Billighetserstatningsutvalget.

Justisdepartementet bemerker at sak 290/97 var en pasientskadesak hvor pasienten søkte og fikk billighetserstatning på grunn av utilfredsstillende undersøkelse og behandling i helsevesenet. Billighetserstatningsutvalget overprøvet ikke rettens vurdering av spørsmålet om ansvarsgrunnlag, men fant at søker var kommet spesielt uheldig ut i sitt møte med helsevesenet. Justisdepartementet opprettholder sin tidligere tilråding.

Komiteen tilrår at klagen blir avslått.

Komiteen finner det for øvrig uheldig at dagens ordning med fri rettshjelp ikke synes å sikre at visse saker av særlig prinsipiell interesse fremmes gjennom hele rettsapparatet og til Høyesterett av økonomiske

grunner. Departementet bes vurdere ordninger som åpner for dette i forbindelse med en gjennomgang av ordningen med fri rettshjelp.

Sak nr. 37

NN, født 1955, har søkt om billighetserstatning på grunn av seksuelle overgrep i oppveksten. Skadevolder er oppgitt å være søkerens fem år eldre bror. Broren har innrømmet overgrep.

På bakgrunn av overgrepens karakter, søkers unge alder i overgrepensperioden og at overgriper var søkers egen bror, anbefalte Justisdepartementet billighetserstatning med kr 70 000. Billighetserstatningsutvalget tiltrådte Justisdepartementets vurderinger, og billighetserstatning ble innvilget med kr 70 000.

I klagen anfører søker at han har hatt store behandlingsutgifter.

Justisdepartementet viser til at erstatningen er skjønnsmessig fastsatt i samsvar med innvilgelsesnivå i sammenliknbare saker. Departementet opprettholder sin tidligere tilråding.

Komiteen tilrår at klagen blir avslått.

Komiteens tilråding

Komiteen viser til proposisjonen og rår Stortinget til å gjøre følgende

vedtak:

Klagen fra følgende tas ikke til følge:

Sak nr. 1. NN	Sak nr. 20. NN
Sak nr. 2. NN	Sak nr. 21. NN
Sak nr. 3. NN	Sak nr. 22. NN
Sak nr. 4. NN	Sak nr. 23. NN
Sak nr. 5. NN	Sak nr. 24. NN
Sak nr. 6. NN	Sak nr. 25. NN
Sak nr. 7. NN	Sak nr. 26. NN
Sak nr. 8. NN	Sak nr. 27. NN
Sak nr. 9. NN	Sak nr. 28. NN
Sak nr. 10. NN	Sak nr. 29. NN
Sak nr. 11. NN	Sak nr. 30. NN
Sak nr. 12. NN	Sak nr. 31. NN
Sak nr. 13. NN	Sak nr. 32. NN
Sak nr. 14. NN	Sak nr. 33. NN
Sak nr. 15. NN	Sak nr. 34. NN
Sak nr. 16. NN	Sak nr. 35. NN
Sak nr. 17. NN	Sak nr. 36. NN og MM
Sak nr. 18. NN	Sak nr. 37. NN
Sak nr. 19. NN	

Oslo, i justiskomiteen, den 2. februar 1999.

Kristin Krohn Devold,

Jan Simonsen,

leder og ordfører.

sekretær.